

Ce este și unde a apărut arhitectura brutalistă, de Mihai Morcovescu

Sunt mulți cei care consideră brutalismul ca fiind unul dintre cele mai urâte stiluri arhitectonice ale secolului al XX-lea, însă există și destui adepți ai acestuia. În zilele noastre, multe dintre clădirile istorice construite în stilul brutalist sunt fie în pericol de demolare, fie lăsate în paragină. Altele, în schimb, au obținut un statut special prin care se interzice distrugerea lor. Utilizarea lor ridică, însă, de cele mai multe ori, mari probleme.

Ce este arhitectura brutalistă? Brutalismul este un curent în arhitectura modernă, care a apărut la mijlocul secolului al XX-lea în Marea Britanie. Este derivat din modernism, mișcarea culturală, artistică și ideatică ce s-a conturat în circa trei decenii înainte de perioada 1918-1939. Curentul a avut rădăcini în ideile de funcționalism și de simplitate monumentală care au definit modernismul arhitectural anterior și stilul internațional. Acest stil arhitectural a căutat să adapteze principiile anterioare în epoca postbelică în care reconstrucția urbană devenise o necesitate din ce în ce mai presantă.

Se spune că acest stil ar fi o reacție împotriva arhitecturii nostalgice din anii 1940. A fost promovat ca o mișcare arhitecturală și socială pozitivă, fiind considerat o soluție la problemele urbane și sociale de la mijlocul secolului al XX-lea. Stilul brutalist a fost cel mai utilizat în proiectarea clădirilor instituționale precum universități, biblioteci, tribunale sau primării. Clădirile brutaliste sunt costisitoare de întreținut și greu de distrus. De aceea, nu pot fi ușor remodelate sau modificate, motiv pentru care tind să rămână așa cum și-a dorit arhitectul.

Unde a apărut prima dată arhitectura brutalistă? Brutalismul și-a făcut apariția după terminarea celui de-al Doilea Război Mondial. Mai exact, a apărut la începutul anilor 1950 în Regatul Unit al Marii Britanii, printre proiectele de reconstrucție ale clădirilor în perioada postbelică, precum și în proiectarea locuințelor sociale utilitare accesibile. Foarte curând, stilul brutalist s-a răspândit și în alte regiuni ale lumii, devenind foarte popular între anii 1950 și 1970, atunci când s-au ridicat mii de clădiri uriașe din beton. Stilul a fost popularizat de criticul Reyner Banham într-un eseu pe care l-a scris în 1955 și în care asocia mișcarea brutalistă cu expresiile franceze „béton brut”(n.n. – beton brut, nefinisat) și „art brut”(n.n. – artă brută).

Cine a creat arhitectura brutalistă? Stilul brutalist a fost prefigurat de opera modernistă a unor celebri arhitecți ai acelor vremuri. Derivat din sintagma suedeză nybrutalism, termenul „New Brutalism” a fost folosit pentru prima dată de arhitecții britanici Alison și Peter Smithson pentru abordarea lor de pionierat a designului. Geneza mișcării brutaliste poate fi atribuită și renumitului arhitect modernist franco-elvețian Charles-Édouard Jeanneret-Gris, devenit celebru sub pseudonimul Le Corbusier. De-a lungul unei cariere care s-a întins pe durata a 50 de ani, acesta a proiectat mai multe clădiri în întreaga lume și este cunoscut ca fiind pionierul coloanelor din beton armat care susțin o clădire. Acesta a proiectat celebra clădire „Cite Radieuse” din orașul francez Marsilia la sfârșitul anilor 1940.

Cum arată clădirile ridicate în stilul brutalist? Clădirile construite în stilul arhitectural brutalist sunt niște construcții minimaliste, realizate de obicei din beton sau din cărămidă expuse. Specific acestor clădiri este faptul că ele nu sunt finisate, prezintă forme unghiulare destul de ciudate și au o paletă de culori de obicei monocromă. Clădirile brutaliste și-au pierdut atractivitatea în imaginația publică, iar stilul lor a fost luat în derâdere. Construcțiile în stilul arhitectural brutalist sunt controversate în SUA și în Marea Britanie. Printre criticii acestui stil se numără însuși Prințul Charles al Marii Britanii, care nu s-ar opune demolării unora dintre clădirile de acest fel.

<https://www.libertatea.ro/lifestyle/ce-este-si-unde-a-aparut-arhitectura-brutalista-4195217>